

Sygn. akt IX U 1168/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Elżbieta Nowak

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2016 r. w Rybniku

sprawy z odwołania **Z. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 17 sierpnia 2015 r. Znak (...)

oddala odwołanie

Sędzia

Sygn. akt IX U 1168/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.08.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu Z. B. (B.) prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art.39 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podnosząc w uzasadnieniu, iż do dnia 01.01.1999r. nie został udowodniony wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat. Organ rentowy wskazał, że w przypadku udokumentowania przez ubezpieczonego okresu składkowego i nieskładkowego udokumentowany okres pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, tj. 14 lat, 9 miesięcy i 4 dni pozwoliłby na obniżenie powszechnego wieku emerytalnego 65 lat o 7 lat, tj. do wieku 58 lat.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury po zaliczeniu do stażu pracy okresu nauki w trzyletniej przyzakładowej szkole górniczej, którą rozpoczął w dniu 01.09.1972r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż przedłożona przez ubezpieczonego umowa o naukę zawodu nie rodziła bezpośredniego stosunku pracy, uczeń nie otrzymywał wynagrodzenia za pracę, tylko pomoc materialną - §2 pkt 2 umowy, była to umowa o naukę zawodu w przyzakładowej szkole górniczej, natomiast ubezpieczony nie został przyjęty do pracy w celu nauki zawodu.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

W dniu 30.07.2015r. ubezpieczony złożył wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy górniczej.

Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uznał za udowodnione 22 lata, 4 miesiące i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 9 miesięcy i 2 dni pracy w warunkach szczególnych – pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1 wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pozwalający na obniżenie powszechnie wieku emerytalnego 65 lat o 7 miesięcy, tj. do wieku 58 lat.

Ubezpieczony od dnia 01.09.1972r. był uczniem Przyzakładowej Szkoły Górniczej przy Kopalni (...). W dniu 21.03.1972r. ubezpieczony zawarł z Kopalnią jw. umowę o naukę zawodu, na podstawie której Zakład (Kopalnia) przyjęła ubezpieczonego – ucznia, z dniem 01.09.1972r. na naukę do przyzakładowej szkoły górniczej. Na mocy tej umowy Kopalnia miała zapewnić ubezpieczonemu naukę teoretyczną i praktyczną zgodnie z zatwierdzonym programem nauczania, pomoc materialną oraz świadczenia określone zarządzeniem nr 80 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1959r. w sprawie organizacji przyzakładowych szkół górniczych oraz uprawnień uczniów i absolwentów tych szkół, korzystanie z ferii szkolnych na równi z uczniami szkół zawodowych podległych Ministrowi Oświaty, bezpłatne badania lekarskie przy przyjęciu do szkoły oraz badania okresowe w odstępach nie dłuższych niż co 6 miesięcy, bezpieczeństwo podczas zajęć praktycznych w zakładzie pracy i warsztatach szkolnych.

Umowę o naukę jw. ubezpieczony uzyskał w Zespole Szkół (...) w R..

Ubezpieczony w toku postępowania przed Sądem wskazał, iż nie pamięta, czy oprócz umowy o naukę, o której mowa powyżej, zawierał jakieś inne umowy z Kopalnią.

Wskazał, iż jego nauka w szkole górniczej polegała na tym, że w 1 klasie w ciągu tygodnia nauka odbywała się przez 4 dni, a praktyki na warsztatach na Kopalni przez 2 dni. W 2 klasie było 3 dni nauki i 3 dni praktyki na warsztatach na Kopalni, a w 3 klasie - w pierwszym półroczu 3 dni nauki i 3 dni praktyki (praktyka odbywała się na pod ziemią), a w drugim półroczu odbywała się wyłącznie sama praktyka pod ziemią.

Ubezpieczony nie pamiętał czy otrzymał świadectwo pracy za ten okres. Nie składał do KWK (...) wniosku o wydanie świadectwa pracy za sporny okres, tj za okres nauki w przyzakładowej szkole górniczej.

Ubezpieczony w toku postępowania nie wykazywał innych okresów zatrudnienia do 31.12.1999r, a także innych okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych do tej daty, poza tymi, które zostały wykazane w organie rentowym oraz poza okresem nauki w przyzakładowej szkole górniczej przy KWK (...).

Ubezpieczony nie przystąpił do OFE.

Powyższe ustalił Sąd w oparciu o dane wynikające z akt organu rentowego, jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dokumentów, niekwestionowane przez strony oraz w oparciu o oświadczenie ubezpieczonego złożone na rozprawie w dniu 02.02.2016r.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z treści art. 184 w zw. z art. 39 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura:

- jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 01.01.1999r. mają okres składkowy i nieskładkowy co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- na dzień 01.01.1999r. udokumentowali co najmniej 5 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,
- wiek emerytalny o którym mowa w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn), obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy górniczej, nie więcej jednak niż o 15 lat,
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego,

Zdaniem Sądu ubezpieczony nie spełnia warunków do przyznania prawa do świadczenia na podstawie powołanych przepisów, gdyż niewątpliwie nie posiada, na dzień 01.01.1999r., 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu bowiem brak jest podstaw, by do takiego okresu zaliczyć ubezpieczonemu okres nauki w przykładowej szkole górniczej przy KWK (...).

Zgodnie z normą art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się również, przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r., okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.

Przy ustalaniu okresu składkowego na podstawie powołanego przepisu, nie ma decydującego znaczenia sam fakt odbywania przez ucznia szkoły zawodowej zajęć praktycznych, ocenić zaś należy status prawny takiego ucznia, czyli badać spełnienie warunków określonych w przepisach o zatrudnieniu młodocianych, obowiązujących w okresie wskazanym przez zainteresowanego jako okres zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2000 r., II UKN 349/99, OSNP 2001 r., z. 11, poz. 398).

W okresie spornym jw. obowiązywała ustawa z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczania do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160).

W treści art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. przyjęto, że młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu:

1. nauki zawodu,
2. przyuczenia do określonej pracy,

3. odbycia wstępnego stażu pracy.

Natomiast, na mocy art. 9 ust. 1 tejże ustawy, zakład pracy, przyjmując młodocianego na naukę zawodu, w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy, był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkoleny, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

W wyroku z dnia 11 lutego 1999 r. sygn. II UKN 462/98, (OSNP-wkl. 1999 r., z. 15, poz. 3) Sąd Najwyższy wyraził jednoznaczny pogląd, że status prawny ucznia, który odbywał zajęcia praktyczne w ramach umowy o naukę w przykładowej szkole górniczej, nie pozwala na uznanie okresu tej nauki za składkowy okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. (art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy rewaloryzacyjnej, aktualnie art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz. U. Nr 162, poz. 1118).

Ponadto w wyroku z dnia 30.08.2012r. sygn. III AUa 311/12 (Legalis - www.orzeczenia.ms.gov.pl), Sąd Apelacyjny w Szczecinie stwierdził, że „1. Tylko okres nauki zawodu odbywanej w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z dnia 2.07.1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U.Nr 45, poz. 226) może być okresem zatrudnienia, a tym samym okresem pracy górniczej w rozumieniu art. 36 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tj. Dz.U. z 2009r. nr 153 poz. 1227 ze zm.). 2. Tylko młodociany odbywający naukę zawodu w ramach umowy zawartej z zakładem pracy na podstawie przepisów ustawy o nauce zawodu posiadał status pracownika”.

Niewątpliwie w dniu 21.03.1972r. ubezpieczony zawarł z KWK (...) umowę o naukę w przykładowej szkole górniczej, a nie umowę o naukę zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu, a zatem w świetle powołanych wyżej przepisów oraz powołanych orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, okres ten nie może być zaliczony do okresów składkowych. W czasie nauki w spornym okresie, ubezpieczony miał bowiem status ucznia a nie pracownika zakładu.

W związku z powyższym Sąd stwierdził brak podstaw do zaliczenia do stażu pracy spornego okresu nauki w przykładowej szkole górniczej jako okresu zatrudnienia młodocianego na podstawie umowy o naukę zawodu. W konsekwencji Sąd uznał, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do dochodzonego świadczenia emerytalnego wobec niespełnienia warunku legitymowania się 25-letnim stażem pracy na dzień 1.01.1999r.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

SSO Janina Kościelniak